

Finanssivalvonnalle

SIJOITUSPALVELUJEN TARJOAMISEN JÄRJESTÄMINEN | MOK-LUONNOS

1

Finanssialan Keskusliitto (FK) kiittää mahdollisuudesta lausua sijoituspalvelujen tarjoamisen järjestämisestä koskevista määräys- ja ohjeluonnoksista.

2 Yksityiskohtaiset kommentit

Uuden luottolaitoslain vaatimukset sijoituspalveluyrityksille

Osa uuden luottolaitoslain säännöksistä soveltuu myös sijoituspalveluyrityksiin. Lakiin on kuitenkin jäänyt monia tulkinnanvaraisuuksia ja suoranaisia virheitä, jotka ovat haitallisia erityisesti pienille sijoituspalveluntarjoajille. Vaikkei lausuntopyyntö koske luottolaitoslakia, FK pyytää Finanssivalvontaa harkitsemaan, voisiko tulkinnanvaraisuuksia selventää määräyksissä ja ohjeissa.

Luottolaitoslain 7 luvun soveltuminen sijoituspalveluyrityksiin on erityisen vaikea hahmottaa. Sijoituspalvelulain 7:8 mukaan luottolaitoslain 7 luku koskee sijoituspalveluyrityksiä, mutta kuitenkin on säädetty uudet sijoituspalvelulain 7:8a ja 7:16. Näin ollen Finanssivalvonta voi antaa lisämääräyksiä luottolaitoslain, muttei sijoituspalvelulain osalta.

CRD IV:n (2013/13/EU) täytäntöönpanoa hankaloittaa myös 1.1.2013 voimaan tullessa arvopaperimarkkinalain kokonaisuudistuksessa muutettu asiakasvarojen säilyttämiseen liittyvä sääntely, jossa rahoitusvälineiden säilyttäminen on sijoituspalvelu.

CRD IV:n tarkoituksena ei liene ollut hallinto- ja ohjausjärjestelmiä koskevan 88 artiklan ja rikkomuksista ilmoittamista koskevan 71 artiklan soveltaminen direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle rajattujen yritysten osalta. Direktiivissä ei ole kansallista mahdollisuutta säätää täydentäviä tai ankarampia vaatimuksia niille sijoituspalveluyrityksille, joille jäsenvaltiot ovat myöntäneet toimiluvan. Uuden direktiivin ulottaminen soveltamisalan ulkopuolelle on varsinkin pienten muutaman henkilön muodostavien sijoituspalveluyritysten osalta kohtuutonta ja epätarkoituksenmukaista.

Epäselväksi jää, miten uuden luottolaitoslain 7 lukua tarkoitus soveltaa luottolaitoslain 7 lukua sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään. Sijoituspalvelulain 7:8.2 momentissa on vain viittaus luottolaitoslain 7 lukuun. Mikäli sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään kuuluu rahastoyhtiö, joka harjoittaa vain sijoitusrahastotoimintaa, näyttää siltä, että luottolaitoslain 7 luku ei sovellu rahastoyhtiöön. Jos edellä mainittu rahastoyhtiö kuuluu luottolaitoksen konsolidointiryhmään, soveltuu luottolaitoslain 7 luku myös rahastoyhtiöön luottolaitoslain 7:1..5 perusteella.

Säännösten noudattamisen valvonta (compliance)

Jakson 4.2 kohdassa (20) jää epäselväksi, miksi compliance-toiminnon suorittama neuvominen ja avustaminen on rajattu vain vaikuttavassa asemassa oleviin henkilöihin.

Kohdassa (21) b) jää epäselväksi, mitä käytännössä tarkoittaa, että sijoituspalveluyrityksen on nimitettävä säännösten noudattamista valvova henkilö, joka vastaa säännösten noudattamista valvovasta toiminnosta ja kaikista raporteista. Mahdollistaako kohta edelleen compliance-toiminnon ulkoistamisen ryhmän sisällä tai sen, että toimintoon osallistuvat eivät toimi toiminnosta vastaavan henkilön välittömässä alaisuudessa?

Samanaikoina kohdan (21) b) mukaan compliance-toiminto raportoi toimivalle johdolle. ESMA:n ohjeiden mukaan taas ylimmälle johdolle. Standardin 1.3. mukaan raportoinnin tulee myös tapahtua ylimmälle johdolle vähintään vuosittain. Tulisiko uusissa määräyksissäkin raportoinnin tapahtua ylimmälle johdolle eli hallitukselle?

Kohdissa (21) c) ja d) kohdissa on määräyksiä compliance-toimintoon osallistuvista vaikuttavassa asemassa olevista henkilöistä. Compliance-toiminnon tulee olla itsenäinen. Voiko Compliance-toimintoon osallistua vaikuttavassa asemassa olevia henkilöitä lainkaan? Johdetaanko c)-kohta siihen, että compliance-toimintoon osallistuva henkilö, joka ei ole vaikuttavassa asemassa, saa osallistua valvonnan kohteena olevan toiminnan harjoittamiseen?

Sisäinen tarkastus

Kohdassa (33) ehdotetaan annettavaksi sitova määräys, jonka mukaan sisäisen tarkastuksen toiminnolla on oltava ajantasainen tarkastussuunnitelma, johon perustuen tutkitaan ja arvioidaan sijoituspalvelun tarjoajan menetelmien ja sisäisten valvontajärjestelmien ja järjestelyjen asianmukaisuutta ja tehokkuutta. Sen sijaan kohdassa (43) ehdotetaan annettavaksi ei-sitova ohje, jonka perusteella suositetaan, että sisäinen tarkastus laatii tarkastussuunnitelman, jonka perusteella se tutkii ja arvioi sijoituspalvelun tarjoajan sisäisen valvonnan riittävyttä, toimivuutta ja tehokkuutta. Sisällöltään nämä kaksi kohtaa ovat aika samantyyppiset, mutta toinen on sitova määräys ja toinen ei-sitova ohje. Jää epäselväksi, tarkoittaako näillä samaa asiaa, vai tarkoittaako ohje erillistä tarkastussuunnitelmaa sitovan määräyksen mukaisen tarkastussuunnitelman lisäksi.

Vastuu toiminnan järjestämisestä

Jaksossa 4.5, joka koskee vastuuta toiminnan järjestämisestä, luetellaan sijoituspalveluntarjoajan johdon ja toimivan johdon vastuulla olevia seikkoja. Vaikka osa vaatimuksista on suosituksia ja esimerkkejä, olisi jaksossa selvytyden vuoksi hyvä mainita, että vastuut voidaan järjestää myös konsernitason esim. kohdat (50) – (54).

Asiakasvaratilitä suoritettavat maksut

Asiakasvaroja koskeva, nykyisin voimassa olevan standardin 1.3 kohta (189), joka koskee oikeutta veloittaa palveluntarjoajalle kuuluvat sovitut suoritukset asiakasvaratilitä, on jätetty pois uusista määräys- ja ohjeluonnoksista. FK haluaa varmistaa, että kyse on itsestäänselvyydestä, eikä tulokannan muutoksesta, joka pakottaisi veloittamaan palkkiot erillisellä laskulla tai eri tilitä. Toisaalta uuden MOK-luonnoksen todetaan jaksossa 4.8 kohdassa (90), että asiakasvaratilitä ei voi asiakkaan lukuun suorittaa enempää maksuja kuin asiakkaalla on

rahavaroja sille talletettuna. Tällaisia maksuja lienevät myös sopimuksen mukaan palveluntarjoajalle kuuluvien suoritusten veloitukset. Asiaa voitaneen tulkita myös niin, että nykyisin voimassa olevaa sääntöä on tarkennettu toteamalla, ettei asiakasvaratililtä voi veloittaa mitään suorituksia enempää kuin asiakkaalla on varoja sille tallennettuna.

Asiakasvarojen säilyttämistä koskevat yleiset vaatimukset

Luonnoksen kohdasta (96) vaikuttaa puuttuvan jotain, esim. alla kursiivilla merkitty.

Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan kohdassa 93 asiakkaan rahavarojen luotettavalla säilyttämisellä ja käsittelyllä tarkoitetaan muun muassa sitä, että sijoituspalvelun tarjoajan on huolehdittava siitä, että tilinpitäjäpankki tai rahamarkkinarahaston hallinnosta vastaava rahastoyhtiö ei voi käyttää asiakasvaratilillä olevia rahavaroja *tai rahamarkkinarahastossa olevia varoja* sijoituspalvelun tarjoajalta olevien saatavien kuittaamiseen. Asiakasvaratililtä ei voi asiakkaan lukuun suorittaa enempää maksuja kuin asiakkaalla on rahavaroja sille talletettuna. Asiakkaan rahavarat on säilytettävä asiakasvara- tai valtakirjatilillä taikka rahamarkkinarahaston rahasto-osuuksissa, kunnes ne sijoitetaan muualle tai palautetaan asiakkaalle.

Asiakkaan rahoitusvälineiden säilyttäminen ulkopuolisen säilyttäjän hallussa

Jakson 4.8.2 kohdassa (100) todetaan, että ”Sijoituspalvelulain 9 luvun 2 §:n 3 momentissa tarkoitettu erilläänpitovelvollisuus ei koske tilanteita, joissa asiakkaan rahoitusvälineitä ei voida yksilöidysti erottaa sijoituspalvelun tarjoajan tai ulkopuolisen säilyttäjän varoista, jos tämä on ulkopuolista säilyttäjää koskevan *kansallisen lainsäädännön edellyttämä toimintatapa*”. Erottamattomuus voi johtua myös lainsäädäntöä alemmantasoisesta sääntelystä tai viranomais määräyksistä sekä markkinoiden itsesääntelystä tai markkinakäytännöstä. Myös nämä tilanteet olisi syytä tuoda esille määräyksissä ja ohjeissa eikä rajoittaa poikkeussääntöä vain lainsäädännöstä johtuviin vaatimuksiin.

3 Tekniset kommentit

Kohdan (16) johtolauseessa on pieni kirjoitusvirhe: Sanojen ”on” ja ”se” välistä puuttuu lyönti.

Luonnoksen kohdan (105) kahden viimeisen sanan taivutus on väärin. Pitäisi olla ”mukaisia vaatimuksia”.

Kohdan (111) sanan ”kohteena” o-kirjain on erehdyksessä lihavoitu.